

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

**ΕΡΓΟ «ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΗΣΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ JUMBO
ΣΤΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟ ΜΕ ΑΡ.ΦΑΚ. ΛΕΥ/1515-1516/2019»**

1. Εισαγωγή

Οι πληροφορίες για το Έργο υποβλήθηκαν στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, με αρ. φακ. ΛΕΥ/1515-1516/2019, και με ημερ. 25/9/2019 για αξιολόγηση. Στις 25/11/2019 υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή τροποποιημένο Έντυπο Πληροφοριών από τον Αρχιτέκτονα του έργου.

Με βάση την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23, ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το έργο αφορά προσθήκες / μετατροπές σε υφιστάμενη οικοδομή για αλλαγή χρήσης οικοδομής σε κατάστημα JUMBO και θα χωροθετηθεί στο Δήμο Στροβόλου στην επαρχία Λευκωσίας στα τεμάχια 1898 και 1951 (Φ/Σχ. 30/07.W1).

Τα τεμάχια εμπίπτουν σε Μεικτή Ζώνη Βιομηχανίας Κατηγορίας Β και Οικονομικών Δραστηριοτήτων (Βα3-ΒΕ1) και στην περίμετρο της Ειδικής Ζώνης ΕΠ5 (το τεμάχιο 1898) και στην Ζώνη Προστασίας Δασικής Γης ΔΑ1 – Δάσος Αθαλάσσας (το τεμάχιο 1951) και βρίσκονται στα ανατολικά του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού (Α1). Το συνολικό εμβαδόν των τεμαχίων ανέρχεται στα 19,065 m² και διαθέτουν πρόσβαση από τον κύριο δρόμο της Λεωφόρου Λεμεσού.

Πρόκειται για υφιστάμενη οικοδομή που αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο και ένα όροφο, που λειτουργούσε ως εκθεσιακός χώρος εταιρείας αυτοκινήτων.

Το έργο αφορά προσθηκο/μετατροπές σε υφιστάμενη οικοδομή (εκθεσιακό χώρο, κατάστημα, αποθηκευτικές χρήσεις και γραφεία) και αλλαγή χρήσης, με σκοπό την ανέγερση του υπερκαταστήματος Jumbo. Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο και ένα όροφο. Στο τεμάχιο με 1951, δε θα γίνει οποιαδήποτε κατασκευή και ένα μέρος του θα διαμορφωθεί σε χώρους στάθμευσης ενώ το υπόλοιπο τμήμα θα αποτελεί το χώρο πρασίνου. Η ανάπτυξη θα διαθέτει συνολικά 331 χώρους στάθμευσης εκ των οποίων οι 33 θα είναι διαμορφωμένοι για ΑμεΑ. Στην οροφή του κτηρίου θα διαμορφωθεί χώρος στάθμευσης με μεταλλικά στέγαστρα, επικαλυμμένα με φωτοβολταϊκά πάνελ. Το υπερκατάστημα θα διαθέτει συνολικό ωφέλιμο εμβαδόν χώρου πωλήσεων 10.476 m².

Για την ανέγερση της προτεινόμενης ανάπτυξης, θα εκτελεστούν κάποιες εργασίες κατεδάφισης οι οποίες αφορούν κατεδάφιση ορισμένων τοίχων του ήδη υφιστάμενου κτηρίου αλλά και κατασκευαστικές εργασίες που θα αφορούν προσθήκες και μετατροπές στο υφιστάμενο κτήριο. Επιπλέον, στο βόρειο άκρο της προτεινόμενης ανάπτυξης υπήρχε πρατήριο καυσίμων που εξυπηρετούσε τις ανάγκες της εταιρείας αυτοκινήτων που στεγαζόταν στον προτεινόμενο χώρο. Οι δεξαμενές αποθήκευσης των καυσίμων του πρατηρίου θα αφαιρεθούν. Η διάρκεια των εργασιών θα είναι περίπου 12 μήνες.

Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα διαθέτει:

- Κατάστημα – συνολικό ωφέλιμο εμβαδόν χώρου πωλήσεων 10.476 m².
- Χώρους Στάθμευσης
- Αποθηκευτικούς χώρους – συνολικό εμβαδόν 2.990 m².
- Γραφεία - συνολικό εμβαδόν 200 m².

Θα υπάρχουν τρία σημεία πρόσβασης. Ένα για την είσοδο των οχημάτων τροφοδοσίας, ένα για την είσοδο και έξοδο των πελατών της ανάπτυξης που θα παρέχει πρόσβαση στους χώρους στάθμευσης και ένα σημείο που θα αποτελεί την έξοδο των οχημάτων τροφοδοσίας. Οι προσβάσεις θα βρίσκονται στα ανατολικά της ανάπτυξης στο δρόμο που οδηγεί προς το Δάσος Αθαλάσσης.

Οι ώρες λειτουργίας της ανάπτυξης αναμένεται να είναι οι τυπικές για καταστήματα.

Στα νοτιοανατολικά της προτεινόμενης ανάπτυξης υπάρχουν οι Νοσοκομειακές Εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, το Ψυχιατρείο Αθαλάσσης, το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, και το Σιακόλειο Εκπαιδευτικό Κέντρο Κλινικής. Ανατολικά των τεμαχίων της προτεινόμενης ανάπτυξης εκτείνεται το Εθνικό Δασικό Πάρκο Αθαλάσσης μέσα στο οποίο υπάρχει το Φυτόριο του Τμήματος Δασών αλλά και Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις. Δυτικά των τεμαχίων της προτεινόμενης ανάπτυξης και απέναντι από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας – Λεμεσού (Α1) επικρατούν οικιστικές αναπτύξεις.

Ο σκελετός του υφιστάμενου κτηρίου είναι κατασκευασμένος από οπλισμένο σκυρόδεμα. Για τους εξωτερικούς τοίχους της οικοδομής θα χρησιμοποιηθούν θερμομονωτικά τούβλα. Επιπλέον, θα χρησιμοποιηθούν και τα απαραίτητα επιχρίσματα, θερμοσοβάδες, πάνελ αλουμινίου και μεταλλικές διατομές.

3. Περιγραφή από τον μελετητή για πιθανές σημαντικές επιπτώσεις που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Στάδιο κατασκευής:

Σφράγιση Εδάφους: Παρόλο που το προτεινόμενο κτήριο είναι υφιστάμενο, θα υπάρξει περαιτέρω σφράγιση του εδάφους για κατασκευή το ισόγειου χώρου στάθμευσης, η οποία θα είναι περίπου 4.300 m². Η συνολική σφράγιση του εδάφους θα ανέρχεται στα 15.835 m².

Αέριοι ρύποι: Οι μεγαλύτερες ποσότητες σκόνης θα προκύψουν από τις χωματοουργικές εργασίες καθώς επίσης και από την κίνηση των οχημάτων στο εργοτάξιο.

Χλωρίδα – Πανίδα: Δεν αναμένεται οποιαδήποτε αρνητική επίπτωση καθώς δεν υπάρχει οποιαδήποτε αξιόλογη χλωρίδα και πανίδα.

Θόρυβος: Κατά την διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών ο θόρυβος που θα εκπέμπεται θα προέρχεται από τα εργοταξιακά μηχανήματα και οχήματα.

Υγρά απόβλητα: Αναμένεται να προκύπτουν αστικά λύματα από τους εργαζομένους στο εργοτάξιο καθώς επίσης θα προκύψουν υγρά απόβλητα από υπολείμματα υλικών βαφής/συντηρητικών, μηχανέλαια από τα μηχανήματα, ξέπλυμα μηχανών, καύσιμα από τα μηχανήματα και εκπλύματα λόγω διαβροχής σωρών υλικών.

Για την διαχείριση των παραπάνω υγρών αποβλήτων θα ληφθούν οι εξής πρόνοιες: για τη διοχέτευση των υγρών αποβλήτων που θα προκύψουν από τους εργαζομένους στο εργοτάξιο θα εγκατασταθούν προσωρινοί χώροι υγειονομικής διευκόλυνσης που θα παρέχουν ασφάλεια και προστασία στο περιβάλλον, τα αναλώσιμα και κατασκευαστικά υλικά θα συγκεντρώνονται και θα αποθηκεύονται σε υποστατικό εντός του εργοταξίου, τα μηχανήματα θα συντηρούνται και θα παρακολουθούνται συστηματικά ώστε να αποφεύγονται μεγάλες διαρροές καυσίμων ή λαδιών, τα υπολείμματα των μηχανελαίων θα συγκεντρώνονται σε δοχεία και θα συλλέγονται από αδειοδοτημένους συλλέκτες ή/και θα διατίθενται σύμφωνα με τις οδηγίες για τη διάθεση τοξικών αποβλήτων, τα υπολείμματα από τη χρήση υλικών βαφής ή συντηρητικών καθώς και τα καύσιμα που θα έχουν διαρρεύσει αφού απορροφηθούν με υλικά όπως άμμος ή ροκανίδι θα διατίθενται σύμφωνα με τις οδηγίες για τη διάθεση τοξικών αποβλήτων.

Στερεά απόβλητα: θα παράγονται άχρηστα αδρανή υλικά καθώς και οικιακού χαρακτήρα. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύψουν από την κατασκευή καταστήματος θα τα διαχειρίζεται ο υπεύθυνος εργοταξίου ο οποίος θα αναλάβει την συγκέντρωση και απομάκρυνση των στερεών απορριμμάτων, τον καθαρισμό του χώρου, το διαχωρισμό των υλικών κλπ.

Κυκλοφορία: Ο επηρεασμός από την διακίνηση των βαρέων οχημάτων θα είναι παροδικός και θα περιοριστεί κατά τα πρώτα στάδια των κατασκευαστικών εργασιών.

Στάδιο λειτουργίας:

Αέριοι ρύποι: Η αύξηση της κίνησης οχημάτων από και προς την ανάπτυξη αναμένεται να οδηγήσει σε μικρή αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης η οποία θα προέρχεται από τα καυσαέρια εξάτμισης των οχημάτων.

Θόρυβος: Η λειτουργία του καταστήματος αναμένεται να αυξήσει σε μικρό βαθμό τα επίπεδα θορύβους της περιοχής λόγω των οχημάτων παραδόσεων προϊόντων και μετακίνησης πελατών καθώς και από τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις.

Υγρά απόβλητα: Τα υγρά απόβλητα που θα προκύπτουν από την λειτουργία του καταστήματος θα διοχετεύονται στο αποχετευτικό σύστημα του ΣΑΛ.

Στερεά απόβλητα: Τα στερεά απόβλητα θα διαχωρίζονται σε ανακυκλώσιμα και μη, όπου τα ανακυκλώσιμα απόβλητα θα τοποθετούνται σε ειδικούς συμπιεστές και θα παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες ανακύκλωσης.

Κυκλοφορία: Σύμφωνα με τη Μελέτη Κυκλοφοριακών Επιπτώσεων που εκπονήθηκε για το έργο αναμένεται ότι, κατά τις απογευματινές ώρες αιχμής θα υπάρχει επιπλέον κυκλοφορία 377 αυτοκινήτων και κατά την πρωινή περίοδο αιχμής του Σαββάτου θα υπάρχει επιπλέον κυκλοφορία 451 αυτοκινήτων.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον και προτείνονται από τον μελετητή

Τα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων τα οποία προτείνονται στο έντυπο πληροφοριών είναι τα εξής:

Στάδιο κατασκευής:

- Ετοιμασία και τήρηση Σχεδίου Διαχείρισης Εργοταξίου
- Τήρηση ωραρίου εργοταξίου

- Συνεχής διαβροχή των υλικών
- Αποφυγή υπερπλήρωσης φορτηγών
- Τοποθέτηση περίφραξης γύρω από το εργοτάξιο
- Τακτική συντήρηση μηχανημάτων και χρήση νέων μοντέλων εργοστασιακών μηχανημάτων
- Αποθήκευση βαφών, διαλυτών κ.α σε κατάλληλο αποθηκευτικό χώρο
- Να αποφεύγεται η απόρριψη μεταχειρισμένων μηχανέλαιων από αυτοκίνητα και μηχανήματα
- Συγκέντρωση και τοποθέτηση άχρηστων οικοδομικών υλικών σε κατάλληλες θέσεις
- Διαχωρισμός υλικών σε ανακυκλώσιμα και μη και μεταφορά τους στους Φορείς ανακύκλωσης

Στάδιο λειτουργίας:

- Τακτική συντήρηση εξοπλισμού
- Οποιαδήποτε απόβλητα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης να συλλέγονται και να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων
- Εγκατάσταση οικονομικών λαμπτήρων, αυτόματων βρυσών και καζανάκια χαμηλής κατανάλωσης νερού
- Διαχωρισμός αποβλήτων για ανακύκλωση

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι η εν λόγω αίτηση δεν βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο Ν.127(Ι)/2018, καθώς και τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του εν λόγω Νόμου και δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα που επισυνάπτεται.

Παναγιώτα Τσέντα
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
8 Ιανουαρίου 2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΗΣΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ JUMBO ΣΤΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟ

Αρ. Αίτησης Πολεοδομικής Άδειας: ΛΕΥ/1515-1516/2019

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Όροι Διαχείρισης του Εργοταξίου

1. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής για λόγους ασφαλείας. Τα μπάζα, τα οικοδομικά υλικά, τα μηχανήματα, κλπ. που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε καθορισμένα σημεία εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία θα δημιουργήσουν τη μικρότερη δυνατή όχληση.
2. Να αποφευχθούν οποιεσδήποτε αχρείαστες χωματοургικές εργασίες. Όλες οι κατασκευές, πρέπει να επιθεωρούνται από αδειούχο μηχανικό και να πιστοποιούνται ως κατασκευαστικά ορθές και σύμφωνα με τα σχέδια για το σκοπό που προορίζονται.
3. Μετά το πέρας των εργασιών του έργου να γίνει απομάκρυνση του εργοταξίου και αποκατάσταση όλων των εργοταξιακών χώρων.
4. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο θα πρέπει να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2016 και Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους.
5. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011]) και τον εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.
6. Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.
7. Ο εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Ε.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Ε.Κ.Κ.
8. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα.

Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν

9. Ο εργολάβος σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 77/2016, να επεξεργάζεται με τη χρήση Κινητού Σπαστήρα/Κοσκίνου τα απόβλητα Α.Ε.Κ.Κ., μόνο στους χώρους παραγωγής τους (Χώρος εκάστοτε Εργοταξίου) και δεν επιτρέπεται να λειτουργεί εκτός των ορίων του Εργοταξίου. Απαγορεύεται η χρήση κινητού σπαστήρα στο εργοτάξιο εκτός και αν αυτός περιλαμβάνεται σε Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή έχει εκδοθεί Πιστοποιητικό για επεξεργασία Αποβλήτων στο χώρο παραγωγής τους και έχουν εξασφαλιστεί προηγουμένως οποιεσδήποτε άλλες εγκρίσεις ή/και άδειες.

10. Ο Εργολάβος με την ολοκλήρωση του έργου να υποβάλει στο Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος τα Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης της μεταφοράς των αποβλήτων σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 31/2016.

Όροι Περιορισμού των Εκπομπών στην Ατμόσφαιρα

11. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης και συγκεκριμένα:

- Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά τα οποία θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα.
- Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ ώρα) στους χωμάτινους δρόμους.
- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων / αποσπάσεων υλικών σε / από σωρούς και η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.

Όροι Περιορισμού του Θορύβου

12. Θα πρέπει να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας και όχι Σαββάτο και Κυριακή ή αργίες, για να μην παρενοχλούνται οι περίοικοι. Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

Όροι Διαχείρισης Αποβλήτων

15. Κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 (Αρ. 185(Ι)/2011) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων]. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

16. Τα απόβλητα που προκύπτουν από τις διάφορες εργασίες κατασκευής, συντήρησης εξοπλισμού κτλ να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Ακολουθώντας να παραδίδονται σε Συλλέκτες/Μεταφορείς που είναι καταχωρημένοι στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που συλλέγουν/μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται. Τα οχήματα συλλογής/μεταφοράς να περιλαμβάνονται στο πιστοποιητικό καταχώρισης και να διασφαλιστεί ότι μπορούν να μεταφέρουν τα συγκεκριμένα απόβλητα με τους σχετικούς εξαψήφιους κωδικούς βάσει του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων.

17. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται, να αποθηκεύονται προσωρινά και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή / μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment [στη διαδρομή Αδειοδοτήσεις/Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων] και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

18. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα κλπ) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιτοίχισμα.

19. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και

να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016.

20. Να γίνεται κατάλληλη τοποθέτηση των προσωρινών εγκαταστάσεων υγιεινής, ώστε να μην προκαλούνται προβλήματα στο περιβάλλον.

21. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εκδήλωσης φωτιάς, έκρηξης ή δημιουργίας περιστατικού ρύπανσης στον αέρα, έδαφος ή στα επιφανειακά ή και υπόγεια ύδατα, που μπορούν να απειλήσουν την ανθρώπινη υγεία ή και το περιβάλλον.

22. Απαγορεύεται η καύση απορριμμάτων, μηχανελαίων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού καθώς και η ταφή τους μαζί με τα απόβλητα εκσκαφών και κατασκευών που θα προκύψουν.

23. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών να συντηρούνται ορθά σε τακτικά χρονικά διαστήματα και δεν θα πρέπει να παρουσιάζουν οποιεσδήποτε διαρροές καυσίμων, μηχανέλαιων.

24. Άμεση ενημέρωση του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση οποιουδήποτε έκτακτου περιστατικού διαφυγής αποβλήτων ή άλλων ρύπων κατά τη συλλογή και μεταφορά.

Όροι Διαχείρισης Ενέργειας

25. Οι προδιαγραφές του έργου όσον αφορά την κατασκευή και λειτουργία των κτιριακών εγκαταστάσεων, να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 (Ν.142(Ι)/2006) έως 2017 [ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας – www.mcit.gov.cy/mcit/energyse.nsf, στη διαδρομή Νομοθεσία/Νόμοι/Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων]. Ειδικά οι κτιριακές εγκαταστάσεις θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίου, όπως αυτές καθορίζονται σε Διάταγμα που εκδίδει ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με βάση το Άρθρο 15 των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 έως 2017 [ιστοσελίδα Υπηρεσίας Ενέργειας, στη διαδρομή Νομοθεσία/Διατάγματα/Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων].

26. Ο αιτητής, με βάση το εδάφιο 1 του άρθρου 9 Γ των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 μέχρι 2012, πριν την έναρξη της κατασκευής του έργου, θα πρέπει να μελετήσει και να λάβει υπόψη την τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική σκοπιμότητα εγκατάστασης εναλλακτικών συστημάτων παραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης (π.χ. αποκεντρωμένα συστήματα παροχής ενέργειας που βασίζονται σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, συστήματα συμπαραγωγής, συστήματα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης). Αντίγραφο της μελέτης θα πρέπει να κοινοποιηθεί στην Υπηρεσία Ενέργειας για ενημέρωση.

27. Επιπρόσθετα, ο αιτητής να μελετήσει και να λάβει υπόψη την τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική σκοπιμότητα λήψης μέτρων ώστε τα κτήρια του έργου να μπορούν να χαρακτηριστούν ως Κτήρια Σχεδόν Μηδενικής Κατανάλωσης Ενέργειας, σύμφωνα με το περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων (Απαιτήσεις και τεχνικά χαρακτηριστικά που πρέπει να πληροί το κτίριο με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας) Διάταγμα του 2014 (Κ.Δ.Π. 366/2014). Η σχετική μελέτη θα πρέπει να κοινοποιηθεί στην Υπηρεσία Ενέργειας για ενημέρωση. Σε περίπτωση που η θέρμανση/ψύξη παρέχεται από κεντρική πηγή εντός κτιρίου ή δίκτυο τηλεθέρμανσης ή από κεντρικό σημείο παραγωγής που εξυπηρετεί πολλαπλά κτίρια, θα πρέπει να εφαρμόζεται το εδάφιο 2 του Άρθρου 16 των περί της Ενεργειακής Απόδοσης Νόμων του 2009 έως 2016 που αφορά την εγκατάσταση μετρητών κατανάλωσης.

Άλλοι Όροι κατά την Κατασκευή

28. Συστήνεται όπως φυτευτούν δέντρα και θάμνοι περιμετρικά του τεμαχίου και στους χώρους πρασίνου, ώστε να μετριάζεται η αισθητική ρύπανση και τυχόν φωτορύπανση από την ανάπτυξη. Να προτιμώνται τα ιθαγενή και ενδημικά είδη της περιοχής και μεταξύ αυτών τα πλέον ξηρανθεκτικά. Κατάλογος με κατάλληλα είδη κατά υψομετρική ζώνη δίνεται στο <http://tinyurl.com/topiotechnisi> (σελ 21 -25), και γενικές πληροφορίες στο <http://tinyurl.com/kupriakos-kipos>.

29. Μετά το πέρας των εργασιών διαμόρφωσης του χώρου του έργου να γίνει απομάκρυνση τυχόν εργοταξίων και αποκατάσταση όλων των εργοταξιακών χώρων.

30. Προτείνεται η χρήση χρωμάτων χαμηλής εκπομπής VOCs, αποφυγή χρήσης μοκετών ή χρήση αυτών με χαμηλή εκπομπή VOCs, αποφυγή χρήσης σύνθετων προϊόντων ξυλείας ή χρήση αυτών με χαμηλές εκπομπές φορμαλδεΐδης και χρήση κόλλας και διαλυτών χαμηλής εκπομπής VOCs. Προτείνεται η βαφή των εσωτερικών χώρων με οικολογικά χρώματα.

31. Να γίνεται χρήση διαπερατών υλικών και επιφανειών για αποφυγή σφράγισης του εδάφους και διατήρηση της συνδετικότητας μεταξύ επιφάνειας της γης και εδάφους π.χ η χρήση απόπλινθων τσιμεντένιων επιστρώσεων σε συνδυασμό με τάφρους απορροής. Επιπλέον να γίνεται χρήση πορωδών υλικών και επιφανειών για επιβράδυνση της απορροής για αποφυγή πλημμυρών.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Όροι Περιορισμού του Θορύβου

32. Για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων της ανάπτυξης να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό των επιπτώσεων από το θόρυβο. Τέτοια είναι: α) εγκλεισμός των πηγών θορύβου και ενσωμάτωση μέτρων ηχομόνωσης κατά το σχεδιασμό των κτιρίων, β) χρήση εξοπλισμού χαμηλού θορύβου, και γ) παρακολούθηση και τακτικές μετρήσεις για τους πιο θορυβώδεις εξοπλισμούς.

Όροι Διαχείρισης Αποβλήτων

33. Τα απόβλητα τα οποία πιθανόν να προκύψουν κατά τη λειτουργία του έργου, να συλλεχθούν από αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων ή κατόχους πιστοποιητικών καταχώρησης για συλλογή - μεταφορά αποβλήτων και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016 (ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Νομοθεσία/ Τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων/ Νόμος Αρ. 185 (I)/ 2011).

34. Να γίνεται χωριστή Διαλογή στην Πηγή (ΔσΠ), εντός της ανάπτυξης, για τουλάχιστον τα ρεύματα αποβλήτων γυαλί, χαρτί/ χαρτόνι, PMD, βιοαπόβλητα (τροφικά υπολείμματα, πράσινα). Για το σκοπό αυτό να εγκατασταθεί εξοπλισμός (π.χ. συμπιεστής, κάδος) σε λειτουργική θέση εντός του κτιρίου για τη ΔσΠ και εκτός για τη συλλογή. Το προσωπικό να τύχει κατάλληλης εκπαίδευσης / κατάρτισης για τον τρόπο χωριστής ΔσΠ ώστε να επιτυγχάνεται υψηλής ποιότητας ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων. Τα χωριστά διαλεγμένα ανακυκλώσιμα, να περισυλλέγονται από το Κεντρικό Σημείο Περισυλλογής σε τακτά χρονικά διαστήματα από αδειοδοτημένους διαχειριστές.

35. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο της ανάπτυξης και γύρω από αυτήν.

36. Τα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες συντήρησης του εξοπλισμού και τυχόν διαρροές (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016.

37. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που ενδέχεται να προκύπτουν, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π. 73/2015) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/ Εθνική Νομοθεσία/ Διαχείριση Αποβλήτων].

38. Λήψη μέτρων διαχείρισης των στερεών αποβλήτων όπως, εγκατάσταση συστημάτων συμπιεστή χαρτοκιβωτίων, σκυβάλων κτλ, χρήση οικολογικών ανακυκλώσιμων πακέτων, διαχωρισμός αποβλήτων στην πηγή και ανακύκλωση των αποβλήτων συσκευασίας. Επίσης, η χωροθέτηση των σκυβαλοδοχείων να γίνει σε συνεννόηση με τις υγειονομικές υπηρεσίες της Τοπικής Αρχής.

39. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται, να αποθηκεύονται προσωρινά και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμους του 2002 μέχρι 2005 και τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016. Σε περίπτωση που υπάρχουν άχρηστα αντικείμενα που μπορεί να επαναχρησιμοποιηθούν, αυτά να φυλάγονται σε συγκεκριμένους αποθηκευτικούς χώρους.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή / μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων- Άδειες Διαχείρισης Αποβλήτων) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

40. Οι καμένοι συμπαγείς λαμπτήρες φθορισμού και λαμπτήρες τύπου LED θα πρέπει να συλλέγονται και να τοποθετούνται σε ειδικούς κάδους που έχουν τοποθετηθεί σε σημεία πώλησης λαμπτήρων. Τα σημεία στα οποία έχουν τοποθετηθεί κάδοι για τους λαμπτήρες θα τα βρείτε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.electrocyclosis.com.cy/gr/howtorecycle.ph>

41. Τα άδεια μελάνια ή toner των εκτυπωτών θα πρέπει να ξαναγεμίζονται ή να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

42. Τα βρώσιμα έλαια / τηγανέλαια και λίπη από τη λειτουργία κουζίνας, να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

Όροι Διαχείρισης Ενέργειας

43. Συστήνεται όπως τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, ψυγεία, τηλεοράσεις, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) είναι υψηλής ενεργειακής απόδοσης και θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί του Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 (Αρ. 17(Ι)/2011) [ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας – www.mcit.gov.cy/mcit/energyse.nsf, στη διαδρομή Νομοθεσία/Νόμοι/Προϊόντα και Περιβάλλον/Οικολογικός Σχεδιασμός] και των σχετικών Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει της Οδηγίας 2009/125/ΕΚ για τις ελάχιστες απαιτήσεις σχεδιασμού που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα που συνδέονται με την ενέργεια πριν αυτά διατεθούν στην αγορά ή τεθούν σε λειτουργία. Κατάλογος των Κανονισμών βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας [στη διαδρομή Τομείς Πολιτικής/Προϊόντα και Περιβάλλον/Προϊόντα που Συνδέονται με την Ενέργεια/Οικολογικός Σχεδιασμός].

44. Να μελετηθεί το ενδεχόμενο τοποθέτησης φωτοβολταϊκών πλαισίων και ηλιακών συλλεκτών για τις ενεργειακές ανάγκες της ανάπτυξης. Συγκεκριμένα προτείνεται η αξιοποίηση των επιφανειών στέγασης της ανάπτυξης για εγκατάσταση συστημάτων αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) με στόχο την κάλυψη μέρους των ενεργειακών αναγκών.

45. Να μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάκτησης ενέργειας από τα συστήματα θέρμανσης / ψύξης του κτηρίου, ώστε να μειωθούν τα επίπεδα της κατανάλωσης ενέργειας, από τη λειτουργία του κτηρίου.

46. Κατά τη λειτουργία του έργου, προτείνεται η εφαρμογή των πιο κάτω ως μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας:

- θερμομονωτικά υλικά και οικοδομικά υλικά μειωμένου συντελεστή θερμοπερατότητας για την κατασκευή των κτηρίων,
- διπλά υαλοστάσια,
- ο εξωτερικός φωτισμός (π.χ. στους χώρους στάθμευσης ή γενικά σε χώρους όπου δεν κρίνεται απαραίτητος ο συνεχής φωτισμός), να λειτουργεί με αισθητήρες κίνησης,
- στον εσωτερικό φωτισμό να χρησιμοποιούνται τουλάχιστον οικονομικοί λαμπτήρες και στον εξωτερικό φωτισμό να χρησιμοποιούνται λαμπτήρες τύπου LED,
- χρήση βελτιωμένης ποιότητας καυσίμων θέρμανσης.

Άλλοι Όροι κατά τη Λειτουργία

47. Να γίνεται ορθή ρύθμιση της έντασης του φωτισμού ώστε να μην προκαλεί οποιαδήποτε προβλήματα στις γειτονικές αναπτύξεις και να αποφεύγεται η αλόγιστη χρήση ηλεκτρικού ρεύματος για σκοπούς φωτισμού κατά τη διάρκεια της νύχτας.

48. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα και να προμηθευτεί τον απαιτούμενο πυροσβεστικό εξοπλισμό (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.

49. Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα εγκατασταθούν, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες των περί Εκπομπών Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου (Συγκράτηση, Πρόληψη και Μείωση) Νόμων του 2016 (Αρ. 62(Ι)/2016) έως 2017 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή

Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κекτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Εθνική Νομοθεσία/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Προστασία της στιβάδας του όζοντος και τα αέρια του θερμοκηπίου], καθώς και του Κανονισμού 2067/2015/ΕΚ (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κекτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Ευρωπαϊκή Νομοθεσία & Οργανισμοί/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου].

Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του ψυκτικού μέσου/συστήματος που θα επιλεγεί, αφού τίθενται αυστηρά χρονοδιαγράμματα απαγορεύσεων χρήσης συγκεκριμένων ψυκτικών μέσων/εξοπλισμού, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 517/2014/ΕΕ (Παράρτημα ΙΙΙ) για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κекτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Ευρωπαϊκή Νομοθεσία & Οργανισμοί/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου].

50. Συστήνεται η χρήση φυσικών λιπασμάτων ως εδαφοβελτιωτικά και αποφυγή ψεκασμάτων με χημικά στους χώρους πρασίνου της ανάπτυξης.

51. Προτείνεται η εφαρμογή των πιο κάτω ως μέτρα εξοικονόμησης νερού:

- (1) αυτόματο σύστημα άρδευσης για χρήσεις χώρους πρασίνου,
- (2) τοποθέτηση φίλτρου σε χρήσεις βρύσες και ντουζιέρες ώστε να αυξάνεται η πίεση του τρεχούμενου νερού και ταυτόχρονα να μειώνεται η ποσότητα του,
- (3) βρύσες ελεγχόμενης ροής χρήσεις νιπτήρες,
- (4) καζανάκια δύο στάσεων χρήσεις τουαλέτες,
- (5) εγκατάσταση συστημάτων συλλογής και αποθήκευσης όμβριων απορροών ή γκρίζου νερού και αξιοποίηση χρήσεις για βοηθητικές χρήσεις.

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019**